

Ficsku Pál

ISTEN VIZE

Elhúzom a nótádat, gyerek, mondta a férfi azon a különleges keveréknyelven, amit a hegyi emberek beszélnek, és ami a síksági ember fülének egyszerre esik kellemetlenül és tűnik egzotikusnak, főleg akkor, ha az ember idegen országban van, ami valaha a nagypapjé is volt.

No, mi a nótád, kérdezte, és sercintett egyet a vagon deszkapadlójára.

A fiú, akit az idegen gyereknek szólított, gondolkodott, aztán azt mondta, „Száncsák az erdei utat”, az a nótám, öreg, azt húzza el, „Száncsák az erdei utat, viszik a magyar fiúkat, viszik, viszik szegényeket, szegény magyar legényeket.” Az öreg megértette, sercintett még egyet. Eltaposta, a vicinális barnás padlóján kis világos folt keletkezett. Ha teliköpködtek volna a tizeshonvédek, és taposták volna, mint a Magyaros tető ösvényeit, talán tiszta lenne ez a szaros vonat.

Pelyhedzik az állad, gyerek. Még nem is voltál katona, de legyen úgy, ahogy akarod.

Belehasított a vagon füstjébe az ének, „Száncsák az erdei utat, viszik a magyar fiúkat, viszik, viszik szegényeket, szegény magyar legényeket”.

Az öreg tárcsás hegedűn játszott, a fiú olvasott már róla, de csak most látta először. Lassan vijjogott a zene, lépegetett a vicinális. Aztán folytatta az öreg tovább, néha magyarul, néha románul, néha azon a különleges hegyi nyelven. Olykor rakott valaki a tűzre, a sarokban álló vaskályha kellemes meleggel töltötte meg a vagon. Kézről kézre járt a cukás üveg és az alvadt sör, a fiú is ivott belőle, érezte, hogy lassan megalvad a vére.

A fiú már egy hete utazott, stoppal, vonattal, busszal, szekérrel, csak ment úgy céltalanul, mint ahogy a céltalanok szoktak menni, ha felvette valaki az autójába, és kérdezte, hova megy, akkor azt mondta, mindegy, az ember nem azért utazik, hogy menjen valahová, hanem csak hogy menjen.

A Magyaros tetőre mennék, de nekem minden, ami van, magyaros.

A pályaudvarokon mindig az első vonatra szállt fel, ami indult, kivéve, ha volt mit enni a restiben, halfasírt, mics, puliszka, mindegy. Most is véletlenül került erre a vicinálisra. Áldotta a Jóistent, hogy erre terelte,

azt hitte, a tárcsás hegedűs öreg lesz utazásának a végpontja. Bekapcsolta a diktafont, Nyugatról kapta az apjáéktól, visz haza valami ősit. De tévedett.

Zötyögött a vicinális, néha lassított, ilyenkor az első kocsiból leszállt a kalauz, előrerohant, leengedte a sorompót, aztán, amikor áthaladt a vonat a kereszteződésen, az utolsó kocsira visszaszállt. Néha megálltak, falusi népség szállt fel, hatalmas batyukkal, kaskában kötözött lábú tyúkokkal, egyszer egy kecske is az útítársa lett. Csípte a szemét a vágott dohány füstje, de körbe-körbejártak a demizsonok, adtak neki is, újra, az idegen gyerekeknek.

Egyszer, egy kis állomásnál, amihez szemlátomást nem tartozott falu, elkiáltotta a kalauz magát. Büfé! Az emberek szedelőzködtek, csomagjaikat hátrahagyva szálltak le a vonatról. Nem féltek attól, hogy kirabolja őket valaki, hová is vitték volna a semmit.

A fiú, aki még nem ismerte sem a hegyi, sem a lapos-lápos népek becsületes szokásait, felvette hátizsákját, úgy szállt le.

A büfé egy kerek kút volt.

A kút kávájáról egy madzagra hurkolt bádogg csupor lógott le. Sorban álltak az emberek, ittak néhány pohárral, aztán jöhetett a következő. A fiú nem értette, mi ez a büfé, a vonat teli van pálinkás meg boros demizsonnal. Aztán, amikor megitta az első pohárral, rájött, ez az élet vize.

Ez az Isten vize, mondta egy férfi neki, aki ezt megissza, örökké boldogul.

Mégse a tárcsás hegedűs a végállomás, gondolta a fiú, nem szállt vissza a vonatra. Amikor a vicinális elment, megáztatta az arcát a napfényben, körülnézett, tényleg nem tartozott falu az állomáshoz, csak egy kis bakterház, egy váróterem, és egy söntésnek kinéző épület volt az egy pár sín mellett. Merített még egy csupor vizet a vödörből, ivott belőle, megmosta az arcát, aztán elindult a söntés felé.

Amikor megszokta a füstöt a szeme, megállapította, hogy csak néhány ember van bent, Isten vize helyett sört meg pálinkát iszogattak. Kért egy sört, meg enni. A kövér pultos nő elé rakta a sört, aztán elnevette magát.

Enni, itt?

A fiú már két napja nem evett. Legutóbb, amikor meglátott egy pékséget, a kirakatban hatalmas kenyerekkel és kifikkal, rohant, inkább kidobálja zsákjából a ruhákat, és vesz négy-öt veknit, csak legyen mit enni, de csalódott. A boltban nem volt egy falat kenyér sem, csak

néhány vágnivaló házi vaj meg lekvár. De hát ott van a kirakatban, hebegte a boltosnak. A boltos kivett egy kenyeret a kirakattól, neked adom, hogyha kell, mondta. Elviheted. A fiú boldogan ölelte magához a kenyeret, beleharapott, nagyot koppant a foga. Parafából volt a kenyér. Kirakat az egész világ, mondta a boltos, aztán vajat kent a fiú tenyerére, rá lekvárt, nyald le, ez ingyen van, mondta. Most meg ott ült az Isten vize söntésben, így nevezte el magában, és nem volt mit ennie.

Idegen ember idegen helyen nem sokáig üldöghet észrevétlenül. Főleg, ha gyerek. Az egyik asztalnál három férfi snóblizott ötbanisokkal. A fiú szerette az ötbanisokat, értékük nem volt, csak verstanilag. Kedvenc költőnőjének volt egy verse, abban potyogtak az ötbanisok. Volt ennek a költőnőnek egy másik verssora is, „Szülőföld helyett térkép-tanultam jární”. A fiú eddig csak a katalógusszekrény és a könyvtáros pult között járkált, talán ezért is indult el, csak úgy, taláalomra.

A három férfi észrevette.

Hová sietsz, gyerek, kérdezte az egyik.

Csak úgy, ténfergek, mondta a fiú. Nem tudta, miért gondolják, hogy siet, már vagy egy órája itt üldöghelt a sarokban.

Ha nyersz, hazaviszünk, mondta az egyik.

A fiú persze nem nyert.

Lassan beesteledett. Nem tudta, mit fog csinálni. A vicinális meleg kályhájára gondolt, bár lehet, hogy már az is bezárt a világ végén. Meg a vajas-lekváros tenyerére. Talán kár volt mohón lenyalni.

Na, gyere, gyerek, mondták ők hárman, hazaviszünk.

Álltak az istenverte kocsmá előtt, a fiú várta, hogy valamelyikük elindul, és visszatér egy rozoga Daciával, vagy talán egy köd-ette egylovasszékkel, de nem.

Egyébként is, hova vinnék haza, hiszen a semmiből jött.

Nem volt se Dacia, se szekér. Elindultak gyalog. Este volt. Mintha behavazták volna a szemüket.

Ballagtak a homályos semmiben, falunak nyoma sem volt.

Egy kereszteződéshez értek. Balra az volt ráírva az útjelző táblára, hogy Keresztút. Ami előre mutatott, arra meg az, hogy Keresztút. A jobbra menő is Keresztútra vezetett. A fiú megfordult, már nem is csodálkozott, hogy Keresztútról jöttek. A három férfi hívogatta magához, Keresztútra.

Van még egy kis dolgom az életben, mondta a fiú, el kell jutnom a Magyaros tetőre, de köszönök mindent, azzal visszaindult Keresztútra.

Befeküdt a fűtetlen váróterembe.
Egyedül volt.
Elővette a tárcsás hegedűs felvételét, mielőtt a füléhez szorította volna, és elaludt volna, még ráírta:
Világvége-sirató.

Magyar Napló, 2021/5.